

Педагогические науки 1. Общая педагогика, история педагогики и образования

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ОСВІТНІХ СТАНДАРТІВ У США

Авчинникова Г. Д.

Аспирант Уманского государственного педагогического университета, г. Умань

Билецкая И. А.

научный руководитель, кандидат педагогических наук, доцент кафедры теории и практики иностранных языков факультета иностранных языков

Уманского государственного педагогического университета, г. Умань

E-mail: galinaavchinnikova@rambler.ru

У США навчання організовується у відповідності зі стандартами освіти, вони відіграють ключову роль у функціонуванні системи освіти. Американці переконані, що розв'язання проблеми стандартизації навчання сприятиме виведенню освіти на новий якісний рівень.

Проблемі стандартизації в системі загальної середньої освіти США присвятили свої праці К. Корсак, О. Ляшенко, З. Малькова, В. Пилиповський, Л. Пуховська, В. Розумовський, А. Сбруєва, Т. Цирліна, М. Шутова та ін. Стандартоорієнтоване навчання (the SBE (standards-based education)) підтримували Б. Блум, Дж. Брунер, К. Гатегноу, В. Спейді, М. Такер та інші.

Оскільки система освіти США традиційно децентралізована та в американській конституції відсутні статті щодо освіти, а федеральний стандарт освіти тривалий час мав лише рекомендаційний характер і був основою для формування стандартів освіти у різних штатах, то освітніми питаннями завжди займалася регіональна та місцева влада.

Для США державні стандарти були донедавна новим та незвичним явищем, але одним із сучасних освітніх стратегічних завдань США є збільшення впливу на освіту федеральної влади та зменшення автономії регіональних і місцевих органів управління. Тому процеси стандартизації,

пов'язані з необхідністю підвищення якості освіти, характеризуються протягом останніх десятиліть значною активністю [1, 215].

Процес стандартизації освіти розпочався з публікації доповіді “Нація у небезпеці” (“A Nation at Risk”) у 1983 році. Було видано закони “Про громадянські права” (1991), “Про однакові можливості” (1995) та федеральні закони: “Про національні цілі освіти” (1990), “Про покращення дошкільної освіти” (1990), “Про попередження відсіву учнів зі шкіл” (1991). Тобто, спостерігається тенденція у процесі реформування системи освіти США до встановлення академічних стандартів щодо того, що мають знати та вміти учні. Ці стандарти є основою для інших освітніх компонентів. Стандартоорієнтоване навчання прагне забезпечити прозорі стандарти, які піддаються вимірюванню, для учнів усіх державних шкіл.

Провідним підходом до побудови стандартів змісту освіти у 1990-2010 роках став пріоритет стандартів “світового рівня” на відміну від стандартів мінімальної компетенції, які діяли в школах 34 штатів США в 1973-1983 роках та передбачали виконання мінімальних вимог для закінчення школи.

У державі процес стандартизації сповільнювало традиційно обмежене федеральне фінансування (значний відсоток коштів надходить у школи з приватних джерел, і зрозуміло, що вони захищають свої права на самостійне розв'язання питань, пов'язаних з навчанням учнів). Концепція загальних державних стандартів тривалий час не сприймалася американцями серйозно, але з часом вони усвідомили, що підтримання нових змін є просто необхідним.

У 1989 році було схвалено прийняття національних освітніх цілей на 2000 рік, які включали стандарти змісту освіти. Згодом стандартоорієнтовані національні освітні цілі (The standards-based National Education Goals) були визначені Конгресом США за президенства Б. Клінтона. У програмі “Цілі 2000: Закон про освіту” (1994) зазначалося про створення Національних освітніх стандартів і Комісії з удосконалення (Improvement Council) для з'ясування змісту та рівня виконання стандартів у різних штатах і створення

національних стандартів. Передбачалося, що у 2000 році американські школярі будуть кращими у світі за знаннями з математики та природничих наук, забезпечуватимуть конкурентоспроможність особистості та нації на глобальному ринку. І хоча держава не здобула світове лідерство у сфері шкільної математики та природничих наук у 2000 році, про що свідчать результати досліджень міжнародних порівнянь якості знань TIMMS та PISA, все ж помітно багато досягнень: введення регіональних стандартів якості знань; національних стандартів з окремих предметів (на добровільних засадах); обов'язкові для використання підручники за вибором штату, що фактично виконують роль стандартів змісту освіти; результатоцентрована парадигма, що зумовила формулювання стандартів змісту освіти у вигляді запланованих показників навчальних досягнень учнів; зближення змісту обов'язкової освіти в різних країнах, що дає можливість говорити про розвиток тенденції глобалізації курікулуму, тобто уніфікації і навіть стандартизації змісту освіти не тільки в регіональному, національному, а й у міжнародному вимірах. Шкільні навчальні програми розвинених країн стають все більшою мірою взаємовідповідними.

В той же час недоліками стандартоорієнтованих реформ є те, що процес розробки стандартів змісту освіти зосереджується переважно навколо ключових навчальних дисциплін (рідна мова, математика, іноземна мова, природничі та соціальні науки, технології). Економічна спрямованість пріоритетних напрямів реформування освіти, що супроводжується їх формулюванням як національних стратегічних пріоритетів, часто призводить до звуження обсягу викладання “непріоритетних” дисциплін. Ще однією проблемою є суперечність між предметним підходом до формулювання стандартів змісту освіти та інтегрованим. До причин зростаючої популярності інтегрованих курсів американські педагоги А. Коста та Р. Лібман відносять те, що характер сучасного наукового пошуку, спрямований на знаходження важливих взаємозв'язків між різними елементами та сферами життя, вимагає побудови більш узагальненого, взаємопов'язаного знання. А необхідно, щоб

навчальні програми відображали різноманіття точок зору та способів викладу знань, а не лише базувались на маскулінній логіці мислення.

Держстандарти постійно змінюються, відповідаючи новим національним завданням. У Стандартах не аналізується сучасний стан вивчення шкільних дисциплін у США. Вони відображають найкращу навчальну практику, еталон, з яким порівнюватимуться досягнення учнів у майбутньому і не передбачають реалізацію за короткий термін.

Таким чином, національні стандарти виступають лише основою для розроблення кожним штатом своїх власних. Позитивним елементом є багатогранність такої освіти та врахування місцевих особливостей. Але, з іншого боку, часто спостерігається зниження вимог до навчальних досягнень учнів та професійної діяльності вчителів.

Отже, процес стандартизації загальної середньої освіти необхідний для виведення її на більш якісний рівень. Створення нових стандартів повинно забезпечити врахування регіональних особливостей штатів та особливостей навчальних закладів, тобто варіативність змісту освіти, а також встановити необхідний мінімум освіти на федеральному рівні.

Список літератури:

1. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка: Навч. посібник. – Суми: Редакційно-видавничий відділ СДПУ, 2002. – 300 с.
2. K-12 Standards [Online]. Accessed 5/11/01:<http://198.17.205.11/standards-benchmarks/>
3. Shepard L., Hannaway J., Baker E. Standards, Assessments, and Accountability – Education Policy White Paper. National Academy of Education, Washington, 2007. – 317 p.